

Danielpa Qillqan — Soqta Chunka Kinsayoq

Millerpa Gráficunkuna qhepanman: Islam, tapuy-ukhu taripanakuy, hinaspa qhipa pruebakuy

Jeff Pippenger
2024-01-27

Yachachisqa karganchikmi: “Diosqa William Millerpa yuyayninta profeciakunaman púsarqan, hinaspan Apocalipsis qillqapi hatun k’anchayta payman qorqan.” Millerqa hark’asqa karqan, maypi wiñachisqa hinaspa hatarichisqa karqan chay historiarayanrayku, Apocalipsispa chunka iskayniyuq, chunka kimsayuq, chunka suqtayuq, chunka qanchisniyuq, chunka pusaqniyuq kapitulukunapi tarikusqa “hatun k’anchayta” unanchayta mana atinanpaq; chay kapitulukunam proféticamente qhawaq qhapaq suyukunapa rurayninta reqsisqa karqan, payqa historiapi sayasqan qhawariyninmanta mana rikuy atisqanrayku.

K’anchayta Miller-man qorqanmi Apocalipsis qillqapiqa Iglesiakunamanta, Sellokunamanta, Trompetakunamantawan karqa; chaymanta qhipa kimsa Trompetakuna, “kimsa Ay” nisqakuna hina reqsisqa, Habacucpa iskay tablanpi rikuchisqa kanku. “Hatun k’anchay,” Miller-man Apocalipsis qillqapi qosqa, Bibliapa profeciakunapi Islampa ruyninmanta riman. Ichaqa chay “hatun k’anchay”pas pisi tupusqa karqa paypa historiapi kasqanrayku.

“Asiapi qanchis iglesiakunaqa Cristopa iglesianpa historiannim, qanchis rikch’ayninkunapi, llapan muyuriykunapi hinaspa kutiriykunapi, llapan allin kayninpi hinaspa ñak’ariyninpi, apostolkunaq p’unchayninkumanta pacha kay pachaq tukukuyninkama. Qanchis sellokunaqa kay pachapi atiykunap hinaspa reykunap iglesiapa hawanpi rurasqankumanta historiannim, chay pachallapitaq Diospa runankunata waqaychasqanmanta. Qanchis trompetakunaqa kay pachaman, icha Romanokunaq qhapaq suyunman, qanchis sapaq hinaspa llasaq taripaykuna kachamusqanmanta historiannim. Hinaspa qanchis copakunaqa Papa Roma hawanman kachamusqa qanchis qhipa muchuykunam. Kaykunawan kuskapiqa achka huk ruwaykuna kanku, mayukuna tantanakuspa hatun mayuman hayk’uq hina awaykusqa, profeciapa hatun mayunta hunt’aspa, tukuyta wiñay kaypa mama quchaman chayanankama.”

“Kayqa, ñuqapaq, Juanpa profecianpa kamachikuyninmi Apocalipsis librupi. Hinaspa pichus kay librota entiendenayta munan, chayqa Diospa siminpa wakin rakukunamanta allin, hunt’asqa yachayniyuq kanan. Kay profeciapi apasqa rikch’achiykuna, metáforakuna ima, manam llapanchu kikinpi sut’inchasqa kachkan; astawanqa wakin profetakunapi mask’asqa kanan, hinaspa Escrituraspa wakin pasajesninkunapi sut’inchasqa kanan. Chayrayku rikurinmi Diosqa llapanpa yachayninta munasqanta, mayqin partemantapas sut’i yachayta tarinapaq.”
William Miller, Miller’s Lectures, volume 2, lecture 12, 178.

Qhawariychis, Millerqa qanchis qhipa unquykunata yacharqan papal Romapa contranpi qanchis taripaykuna hina. Payqa mana atirqanchu unanchayta papal Romaman wañuywan waqllikuq k’iri qusqasqa kasqanta, chayqa hampisqa kananpaq karqa. Qanchis trompetakunatapas reqsirqan “pachapa, utaq Romanokunaq qhapaq suyuman, qanchis sapallan, llasay taripaykuna

apachisqakunapa willakuynin” hina, ichaqa mana atirqanchu reqsiyta pagano Romapa qhapaq suyunmanta papal Romapa qhapaq suyunman chiqaq t’aqay kasqanta. Chayrayku, paypa atiyin rikuyta ñawpaq tawa trompetakunapa qhipa kinsa trompetakunamanta t’aqayninta pisi kasqa.

Millerqa mana atirqachu Roma contra apamusqa juiciokunata reqsispa, chaykunam Diospa kutichisqan karqan domingo p’unchaw hunt’achiyta kallpachakuqman, imaraykuchus Milleritakunapa paykunapay historiantupi hinallataq domingo p’unchawpi yupaychasharqanku. Millerqa allintan reqsirqan trompetakunapa Roma contra juiciokuna kasqanta, ichaqa juiciokuna imarayku apamusqa kasqanku, hinallataq ñawpaq tawa Trompetakunawan qhipa kinsa Trompetakunap t’aqanasqanqa pisilla karqan, utaq mana kanchu karqan. Chay pisi qhawariwanqa, Islampa kimsa aylliykunap “joyan” hinallataq churasqa kasharqan Diospa makinwan pusasqa chartakunapi, chayraykutaq ama tikrasqa kananchu.

Yachasqa reqsiy atiyqa saqin huk “yuyaysapa” profeciapa yachaqa reqsinanpaq Diosqa mana sapaqlla Bibliata qillqaq santo runakunata qispichisqa kanmanchu chayta, aswanpas Payqa Kamachiy James Bibliata tikraq runakunapa llamkaynintapas kamachirqan, hinallataq sut’inmi nin iskay sagrado chartakunapa rurakuyninpi chay kkillan hina divino qhawaq kamachiyninta llamk’achisqanta.

Millerpa “anilluynin”, pichqa, suqta, qanchis Trompetakunamanta (Islamanta), qhepa p’unchaykunapi chunka kuti aswan lliplinqa, imaraykuchus chayqa tukuyin Chawpi Tuta Qapariypa yachayninta reqsichin. Millerista historiapi Chawpi Tuta Qapariypa yachayninpa yachayninpa karqa profetapa pacha-kamaykunapa tukukuyin p’unchawmi, chayrayku qhepa p’unchaykunapi “Chawpi Tuta Qapariy” willakuypas (mayqanmi kinsa kaq Llakikuy, Islamanta willakuy), October 22, 1844 p’unchawwanmi rikch’achisqa karqan. Chay p’unchaw Millerista historiapi rikch’achinña utqaylla hamuq domingo kamachiyta, hinallataq October 22, 1844 p’unchawpas, domingo kamachiypas, chakatawanmi rikch’achisqa karqanku, mayqanmi Cristopa Triumphal Entry nisqanpa tukukuyin karqan.

Millerpa “joya” nisqan, pichqa, soqta, qanchis trompetakunamanta (Islam), qhepa p’unchaykunapi chunka kuti aswan lliplinqa, imaraykuchus Islamta reqsichin qhepa p’unchaykunapa allinchay kuyukuyinpa yachayninwan hukchasqa kashasqanta, chaymi kinsa kaq Ay ayakuy nisqapa Islamnin. Chayrayku, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa qhipa allinchay kuyukuyinpa yachaynin hina, ñawpaq kaq sapaq allinchay kuyukuypa yachayninwan unanchasqa karqa, Christopa allinchay kuyukuyinpi “kawsarimuy” nisqapa yachaynin kaptinpas, Milleritakunapa historiantupi “profetapa pacha” nisqapa yachaynin kaptinpas, Davidpa allinchay kuyukuyinpi “Diospa arkan” nisqapa yachaynin kaptinpas, icha Moisespa allinchay kuyukuyinpi “rimanakuy” nisqapa yachaynin kaptinpas.

Chakraypi cruzpa ruway kasqanpas, 1844 watapi octubre killap 22 p’unchayninpas, utaq allinchaymanta kuyukunap imaymana yachachisqankunapas, sapa p’unchaychasqa fecha hinallataq sapa temaqa chay pacha miraypaq wañuy-manachu kawsay-manachu nisqa pruebayuq tapuy karqan. Millerpa “anillun” nisqan, Islamanta kimsa Ay nisqakunamanta, kawsay-wañuy pruebayuq tapuy, chunka sipaskunapa ricch’ayninpi “aceite” nisqawan rikuchisqa hina. Millerpa

anillunkuna musquynin qallariyninpi intihina llihipirqanku, ichaqa musquynin tukukuyninpi “chunka kuti aswan llihipisqa” karqanku. Millerpa anillunkuna Miller runakunapa historiankupi querosén-hina (mecheropa aceite) karqanku, ichaqa kunan p’unchawqa chay anillunkuna cohetepa combustible-ninmi!

Miller qatiq runakuna hamurqanku, iskay kaq ¡Ay! nisqapa Islammanta pacha willakuyninta allinta entienderqanku, hinallataq cheqanta ruraspa churaykurqanku; chayqa 1840 watapi, agosto killapa 11 p’unchawninpi hunt’akurqan. Ichaqa kinsa kaq ¡Ay! nisqamanta paykunaq yachayninkuqa—chaymi Qanchis kaq Corneta—manam rikuyta atirqanchu chay kinsa kaq ¡Ay! nisqaqa Bibliaq pacha willakuyninpi soqta kaq qhapaq suyu patapi juiciota hina chayamusqanta; imaraykuchus manam pichqa kaq qhapaq suyutapas rikurqankuchu, aswanqa mana soqta kaq Bibliaq pacha willakuyninpi qhapaq suyutapas. Ichaqa Apocalipsisimanta “hatun k’anchay” nisqa, Miller-man qusqa karqan chayqa, qhipa p’unchaykunapa “Chawpi Tuta Qapariy” nisqanpi chunka kuti aswan k’anchariyta tiyan.

Habacucpa iskay tablankunapi rikuchisqa cheqaqkunaqa, aswantaqa ñawpaq historiapi hunt’asqa cheqaqkunam. Chay siq’ikunaqa Millerpa huñunaypaq pusasqa kasqan pacha qillqasqa willakuykunapi sayarinku, hinaspa tukuy chay pacha qillqasqa willakuykunaqa 1844 watakam tukukapun. Chay pacha qillqasqa willakuykunaqa qhepa p’unchaykunapi aswan k’anchanqaku, imaraykuchus kunan p’unchaykunapipas Millerpa historiapi kasqankuman hina hinallataq chiqap kasqankuta rikunqaku; ichaqa manam qhepa p’unchaykunapaq chiqanmanta ima pacha willakuytapas apamunchu. Chaywanpas, ñawpaqpi imakunatas sut’inchasqankuman hina kutimuy profetiku rikch’akuyninkunata qunku; ichaqa Millerpa wakin ancha chanin quri rumikunawanqa, hamuq p’unchaykunamanta willakuykunaqa chiqanmanta sut’inchasqam kachkan.

Cristopa hanaq p’unchawasi janq’aq wasipi ruraynin, 1844 watapi qallarisqa, chay ruray tukukunankamaqa purinraqmi. Iskay chunka kinsa pachak p’unchaykunamanta willakuy, hinaspa chaywan reqsichisqa pichay ruraypas, “hunt’akuspa kachkanraqmi”, nisqan hina Hermana White Ulai hinaspa Hiddekel mayukunamanta rimashaspa; chayrayku chay willakuyqa kay pachapa tukukuynin p’unchaykunapi hunt’akun.

“Diosmanta Daniel chaskisqa k’anchayqa aswanqa kay qhipa p’unchaykunapaqmi qosqa karqa. Ulai mayu patapi, Hiddekel mayu patapipas — Shinar suyupi hatun mayukunapi — rikusqan musqhoykunana kunanqa hunt’akuy rikhurishanña, hinallataq llapa willasqa imaymanakunaqa utqayllam pasakonqa.” Testimonios para los Ministros, 112.

Daniel qanchis kaq, pusaq kaq capitulokunapi rikuchisqa musquykunamanta wakin rak’ukunakuna, iskay tablaskunapi kaqkunaqa, manaraqmi hunt’asqa kanchu, iskayninkupas Cristopa santuariopi llamk’ayninta reqsichinku. Chaywanpas, chay iskay capitulokunapi Bibliaq willakuyninpi kaq qhapaq suyukunapa historiankuna tukukun papal Roma wañuyqaq nanayniyoq ch’akinta chaskiptin. “Rumi” nisqa, “mana makikunawan orqomanta kuchusqa” kaqpas, hinaspa Daniel iskay kaqpi pusaq ñiqin qhapaq suyuqa, manaraqmi hamuq punchawkunaqpaq kachkan. Ichaqa, aswan achka kaqmi tablaskunapi rikuchisqa Daniel iskay, qanchis hinaspa pusaq capitulokunawan tupaqninpiqa ñam hunt’asqaña.

Cristopa santuarupi ruraynin, Islampa kimsañiqin Ay ayakuywan kuska, Milleritakunap pachanmanta qhepap profétic historiata rikuchiq iskay asuntokunam anchaqa kanku. Chay iskay temawan kuskaqa, qhepa p'unchaykunapa historiapas kachkan, mayqen historiataqa iskay chartakuna huk siq'ipi huñusqa kaptin rikuchin. Chayhina rurasqa kaptinqa, 1843 watapi ñawpaq llakikuy, mayqenqa ñawpaq chartapi rikuchisqa kashan, iskayñiqin chartapim allinchakuyninta tariy. Kuskanmi paqarichinku hinaspa reqsichinku “pakasqa historia” nisqa Qanchis Truonokunapa, mayqenqa kunan kichasqa kashan Jesucristopa Revelacionnin kichasqa kasqanwan tinkisqa.

Chay “pakasqa historiaqa” “cheqaq kay” nisqapi sayarichisqa kachkan; chayqa kimsa hebreo simikunaq qillqankunam, huñusqaña kaspanku “cheqaq kay” nisqa simita ruwanku. Chay simiqa hebreo alfabetoq ñawpaq, chunka kimsayuq kaq, hinaspa qhepa qillqankunawan ruwasqa kachkan, hinaspa Jesús-ta rikuchin manam Cheqaq Kayllachu hina, aswanpas Alpha hinaspa Omega hina. Chay “pakasqa historiaqa” qallarin hinaspa tukukun huk llakikuywan, chawpipiqa hatarikuymi kachkan, imaraykuchus “chunka kimsa” yupayqa huk yupaymi, hatarikuymán rikuchiq.

1843 wataqa, ñawpaq siqi patapi rikuchisqa, ñawpaq llaquykuyta chaymanta suyay pacha chayamuyta reqsichin. Chay suyay pacha pusamun Chawpi Tuta waqyay willakuypa chayamunanta, maypichus mana yuyaysapa sipaskunapa hatarikuynin rikurichisqa kachkan. Chaymanta Chawpi Tuta waqyay willakuyqa qhepa llaquykuy kama willakusqa kachkan. Chay “pakasqa historiya” Chawpi Tuta waqyaymantaqa qhepa p'unchaykunapi kutichisqa kachkan (sapa qillqakama).

“Sapas kutin yuyarichiwanke chunka sipaskunapa rimayman, pichqa yachaysapakunam karqanku, pichqataq mana yuyaysapakunachu. Kay rimayqa hunt'asqa karqanmi, hinallataq hunt'akunqa llapa siminman hina, imaraykuchus kay p'unchaykunapaq huk sapa ruranyuqmi; kinsa kaq angelpa willakuynin hina, hunt'asqa karqanmi, hinallataq pacha tukukuyninkama kanan p'unchaypa chiqaq cheqan kaspa qhiparinqa.” Review and Herald, August 19, 1890.

Allin yuyarisqa, ñawpaq rimayqa reqsichinmi qhepa p'unchaykunapi sapallan runakuna ayllullam atinkuman mana yuyaysapa virgen hina utaq yuyaysapa virgen hina kayta, huk llakikuyta much'uq runakuna huñunpi kaqkuna. Chay llakikuymín tardanza pacha paqarichin, hinaspa chay rikch'achiy, “kasaqmi karqan hinaspa hunt'akusaqmi sapa qillqaman hina,” sayasqan kachkan imayna ukhupi paqarisqan ruraykunamanta, virgenkunapa sonqonpi tardanza pachapi, chay llakikuymanta qallariq. Chay llakikuy, llaqtapa calleyninpi “iskay testigokunata” wañuchiq, hinaspa wañusqa, ch'aki tullukunaman tukuchiq wañuyta pampapi, julio killapa 18 p'unchawninpi, 2020 watapi, pasakurqan. Adventismom, ashkha kaqninpi, mana hayk'akusqachu chay llakikuywan. Aswanqa, pantasqa willakuyninrayku kusikurqankuman, “iskay testigokuna” calleyninpi wañusqa siraykaptinku. “Sapa qillqaman hina” nisqaqa niyta munan “sapa qillqaman hina.”

Millerita historiapiqa, ñawpaq pactopi llaqtan (Protestantismo) 1843 watapi pantasqa willakuyta (ñawpaq llakikuyta) raymispa kusikurqan, chay pachapitaq Protestantekuna probacionninku pruebapa pacha churaskanmanta llipsirqanku. Chay pruebapa pachapa qallariq karqan 1840 watapi

agosto 11 punchawpi, Apocalipsis chunka nisqapi atiyuniyuq angelnin uraykamusqanpi, iskay ñak'ariypa (Islam) pacha qelqasqa willakuynin hunt'asqa kaptin. Protestantekuna ñawpaq llakikuypi profetapa pachanta mana chaskirqankuchu, pantasqa willakuyqa paykunamanqa chiqaqta mana mask'anankupaq ñawpaqmanpas mana riyta munankupaq huk achhuyta qorqanrayku. Llapa Millerita historiapa señalninmanta yachachikuyninqa “profetapa pacha willakuymi” karqan.

Huk waranqa isqon chunka hukniyuq watapi, setyembripa chunka hukniyuq p'unchawninpi, Apocalipsis chunka pusaqniyuqmanta angelqa uraykamurqa kimsay kaq Ay, nisqa willakuy hunt'akusqanpi (Islam). Qhipa p'unchaykunapi llapa señalkunapa yuyayninqa Islammi. Ñawpaq llakikuyqa ñawpaq pacto llaqtapa runankunapa mayllakuynin tukukuyninta señalan, chaymantataq ñawpaq pacto llaqtapa runankunaqa cheqaq kayta mana mast'ariyta munanankupaq pasayta qokurqanku. Chaymantaqa qhipa p'unchaykunapi “virgenkuna” nisqakunapa pruebanan tiempo qallarikurqa, imaraykuchus ñawpaq pacto llaqtapa runankunapa pruebananqa, angelpa uraykamuyninwan qallarisqa, ñawpaq llakikuypi tukukurqa. Chayrayku, virgenkuna hina rikuchisqa runakunapa pruebananqa qallarikurqa, chay pruebanakuy procesotaq qhipaman sut'ita rikuchinqa virgenkunaqa manachu yuyaysapa mana allin kaqkuna, icha yuyaysapa allin kaqkuna kasqankuta.

Ñawpaq llakikuywan qhipa llakikuywan chawpinpi kashan Chawpi Tuta Qapariypa willakuynin. Millerita runakunapaq Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninpa yuyayninqa karqa “pacha”, hinaspataq qhipa p'unchaykunapi Chawpi Tuta Qapariypa willakuyninpa yuyayninqa “Islam” nisqam. Millerpa musquyninpi huk qapariywanmi rikcharin, chay pachapin quri rumiyninkuna ñawpaqta qhawaykuq kasqanmanta chunka kuti aswan k'anchaykuq rikurin. Siq'ikuna hawapi quri rumikuna, qhipa p'unchaykunapaq willakuyta chiqapta riqsichikunaqa, Islam nisqawan tapuy taripaymi kanku. Chayrayku, Chawpi Tuta Qapariypa “willakuynin”pa pruebakunapas, tapuy taripaywan rikuchisqa “kawsay hamut'aynin”pataq pruebakunapas, manan ñawpaq rimanakuy llaqtapaqchu kanku, aswanqa qhipa sipaskuna kasqankuta willakuqkunapaqmi.

Ishkay tabla-kuna huñusqa kaptin lurasqa rikuchiyqa, ñawpaqmanta qhipa llakikuykama historiata reqsichispa, reqsichinmi “pakasqa historia” Qanchis Truenokunapa pasashan tiempopi tapuywan taripana juicioq qhipa llamkaynin hunt'achisqa kashanta. Chay qhipa llamkayqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellasqa kayninmi, hinaspataq pasakuchkan Daniel qanchis-isqunpi “sasachakuy tiemponakunapi”, Apocalipsis chunka hukniyoqpi nacionkunapa phiñakusqankupi, Apocalipsis qanchis kaq kapitulupe “tawa wayrakunata” hark'asqapi, Isaías iskay chunka qanchisniyoq kapitulupe “inti lloqsimuy wayra p'unchawpi sinchi wayrata sayachiy” nisqapi, hinallataq kay pachaman wañuytawan thuñichiyta apamunanpaq “kacharikumuyta maskhaq phiñasqa kawallu” hark'asqapi. Kay llapa profetap willakuqkunaqa kimsa kaq Ayaymanta Islamllatam rikuchinku, imaynachus chayqa sagrado tabla-kunapi sut'ichasqa kashan hina.

Habacucpa iskay llaqtasqa, sapaq qillqasqa santokuna tablankunapi, qillqasqa kaptinraq hamuq pasaykunata sut'inchaspa rimaykuna, kimsa hatun imakunami kaykuna: pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellosqan, Islam, hinaspa chunka sipaskunapa yachachikuyninpa hunt'asqan.

Chay tablakuna reqsichin huk pruebaychasqa, sellosqa rurayta, iskayninmanta: huk “experiencia” hinaspa huk “mensajeta.” Mana yuyayniyuq sipaspaq munasqa experienciaqa kaymi: “Cristo qankunapi, k’anchaypa suyay”, chaymi reqsichin pachak tawa chunka tawa waranqakunaq sut’inchasqa hunt’asqa kayninta.

Wiñay pachaskunamanta, miraykunamantapas pakasqa karqan chay pakasqa yachayqa, ichaqa kunanqa sut’inchasqanña kachkan paypa santokunaman: paykunamanmi Dios riqsichiyta munarqan imayna qhapaq kachkan kay pakasqa yachaypa gloria-nin mana judío runakuna ukhupi; chaymi kanki Cristo qankuna ukhupi, gloria-paq suyayniyki: paytam willakuyku, sapa runata yuyaychaspayku, sapa runatapas llapa yachaywan yachachispayku; chay hina sapa runata Cristo Jesuspi hunt’asqa, p’unchawchasqa rikuchinaykupa. Colosenses 1:26–28.

Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa huk huñu runakunahinam rikuchisqa kanku, paykunaga huk “presomanta” llusqisqakuna kasqankuta. Chay presoqa, Apocalipsis libropi chiqapta rikuchisqa kaq, kimsa wata kuskan p’unchaykunakama ñanpi wañusqa hina kasqankumanta preso kasqankum, Apocalipsis chunka hukniyuq qhapaqpi rikuchisqa hina. Simbólico wañuy presoqa Levitico iskay chunka suqtayuppi kaq “qanchis kuti” nisqata rikuchin, chay presoqa arrepentimiento rikurisqanta mañan, Danielpa mañakuyninwan, isqonniyuq qhapaqpi, rikuchisqa hina.

Wañoch ch’aki tullukuna kawsayman kutichisqa kaptinku, chaylla ratopi huk “señal” hina oqarisqa kachkanku. Wañuypiqa manam Cristo paykunapi kasharqachu, hanak p’unchaypaq suyayta. Paykunaga kutirikuychikpi mañakusqankumanta huknin karqan kayta reqsiy: Diospa contranpi purisqankuta, hinaspa Diospas paykunapa contranpi purisqanta. Profecíapi sut’inchasqa mañakusqakunata hunt’achkaptinkuqa, Cristoqa chaymanta “utqayllam Hanan Wasinman hamun”, hinaspa chay “experiencia” tarisqa kachkan, chaymanta oqarichisqa señalpa huknin miembro kanapaq munasqa.

Ishkay siq’isqa qillqasqa iskay qillqakuna huñusqa kasqankupi rikuchisqa “experiencia”-qa, hanaq santuariopi Cristoq qhipa llamkayninwan hunt’achisqa kachkan. Chay “experiencia”-qa “march” sutiyaq rikuywanmi qhawachisqa, mayqinchus “la apariencia” nisqap rikuy kasqa. Chay ministisqa “mensaje”-qa “chazon” sutiyaq rikuymi, willakuy ñawpaq pacha proféticapa historiannmanta. Chay “mensaje”-qa reqsisqa kachkan Diospa qayllamusaq taripayninmanta huk hatariq pacha contranpi, mayqinchus kimsa kaq “Ay”pa Islamwan apamusqa.

1856 watapi, Señorqa maskarqan Adventismopi Jerusalén espiritualmanta hatarichiyta tukuchiyta. Kimsa angelkuna 1798 watamanta 1844 watakama chayamusqankurayku, Millerita temploqa cimientokunapi hatarichisqa karqan, Millerpa musquyninpi “joyakuna” hina rikuchisqa, hinallataq iskay pionero qillqa tablakunapi (1843 y 1850) profético cheqaqkuna hina rikuchisqa, Habacuc qelqapa iskay kaq capitulonta hunt’aspa. Chaymantataq payqa llaqtanta pusarqan qanchis p’unchay sábadó kamachikuyninpa perqata sayarichinankupaq, hinaspa kutiricherqan paykunata ñawpa ñankunaman, unay Israelpa ñawpa ñankunaman, “purinapaq calle” nisqa llank’ayta tukuchinankupaq. ICHAQA, chay ñawpa ñanqa huk doctrinawan, huk profeciawan kasqa, paykunata pruebayta churaspa rak’inanpaq wakichisqa. 1863 watapi, Adventismoqa “qanchis kuti”

nisqapa pruebanta mana atipaspa, Laodiceapa ch'in pampa puriyinpi puriyta qallarikurqan.

22 ñiqin octubre killapi, 1844 watapi, utqaylla hamuq domingo kamachiyta rikch'achin; domingo kamachiypitaq Daniel riqsichisqa hina, sasachakuy tiemponpi ñanta perqantintaq tukuysiytaq tawa chunka qanchisniyuq watakuna rikch'achisqa ruwasqa hunt'asqa kanqa.

Chayrayku yachay, hinallataq entiendeniy, Jerusalén llaqtata kutichinapaq hinaspa hatarichinapaq kamachiy llusqisqanmantapacha Mesías Príncipe kama kanqa qanchis semanakuna, hinaspa soqta chunka iskayniyuq semanakuna; ñanpas yapamanta ruwasqa kanqa, perqapas, sasa pacha ukhupipas. Daniel 9:25.

Llapan profetakunaqa huk símilla rimanku, chaymanta Danielpa “sasachakuy pacha” nisqanpas reqsichisqa kachkanmi ñawpaq qillqakunaq (Early Writings) chay pasaje nisqapi, mayqintachus ñuqanchik qhawarishanchik.

“Chay pachapi, qispichiy llamk'ay tukukaptiña, kay pachaman llaquykuna hamunqa, hinallataq nacionkunapas phiñasqas kanqaku, ichaqa hark'asqa kaspas mana kimsañiqin angelpa llamk'ayninta sayachinankupaq. Chay pachapi ‘qhipa para,’ utaq Señorpa qayllanmanta musuqchakuynin hamunqa, kimsañiqin angelpa sinchi qaparikuyninta kallpachananpaq, hinaspa santoskunata wakichinanpaq sayarinankupaq pacha chay qanchis qhipa muchuykunap hich'aykusqa kanqa chaymanta.” Early Writings, 85.

Kay yachayta qatiqukasaqku hamuq qillqapi.

“Cheqaqtaqmi, cheqaq kaqta willakuspaqkuna supayta sirvishaqtinkukama, paypa uku pacha llanthunqa Diosmanta hanaq pachamantawan qhawariyninkuta hark'anqa. Ñawpaq munakuyninkuta chinkachikunahinñataqmi kankaq. Manañam wiñay kaq chiqap kaqkunata qhawayta atinqakuchu. Imatachus Dios ñuqanchispaq waqaycharqan, chayqa Zacarias qillqapi, 3, 4 capítulokunapi, hinallataq 4:12–14 nisqapi rikuchisqa kachkan: ‘Hinaspa yapamanta payta tapurqani, nirqani: Imataq kay iskay olivo ramanakuna, mayqinkunachus iskay qori tubokuna chawpinta kikinmanta qori aceite-ta uraykachichkanku? Hinaspa pay kutichiwasharqa, nispa: Manachu yachanki imachus kaykuna kasqanta? Ñoqataq nirqani: Mana, Señor mío. Chaymanta pay nirqa: Kaykunan iskay hawisqa kaqkuna, tukuy pachapa Señorinpa qayllanpi sayaqkuna.’”

“Señorqa mana tukuy ima munasqanpi pisichkanchu. Payqa manam imapas faltananchu yanapakuyinkunapi. Ñuqanchikpa iñiyki pisi kasqanrayku, kay pachaman sonqoykusqa kasqaykurayku, pisipaq rimayniykurayku, mana iñiyki rimayninchikpi rikuchikusqanrayku, ch'usaq tutayaq llanthukuna ñuqanchikpa muyuriyninman huñunakunku. Cristoqa manam simipipas nitaq kawsayninpi sut'inchasqachu hina tukuy munayniyoq Kasqanman, chunka waranqa runakunamanta aswan qhapaqman hina. Alma yanqa kayman hawancharikuspa kusikuchkan chayqa, Señorpa Espiritunqa ancha pisillatañam paypaq ruwayta atin. Qhawariyninchik pisi karqanrayku, llanthullatam rikun, ichaqa manam qhipapi kaq gloria-ta rikuyta atinchu. Angelkunam tawa wayrakunata hapiyachkanku, piñakusqa caballo lloqsiyta munaspa, tukuy kay pachapa uyanta llusp'iykuspa kallpayta munasqanta hina rikuchisqa; puriyinpi wañuytawan chinkayta apamuspa.”

«¿Puñunk'asunchu wiñay pachaq patanpiña? ¿Qonqaychasqa, chiri, wañusqa hina kasunchu?
¡Ay, imayna allinmanchus kanman iglesiaykunapi Diospa Espirituyninwan samayninwanpas
llaqtanman samachisqa kananpaq, paykuna chakinpi sayaripa kawsanankupaq! Rikunayku
tiyan ñanqa k'ichki kasqanta, punkuqtaq llaqa kasqanta. Ichaqa chay llaqa punkuta
pasananchikpi, anchuyninqa mana ima tinkuchiyoqmi.» Manuscript Releases, volume 20, 217.